

Tematy i zagadnienia z WOS zakres podstawowy semestr pierwszy

Dział I. OBYWATEL

1. Obywatelstwo polskie i unijne

- istota obywatelstwa
- nabywanie i uzyskiwanie obywatelstwa
- obywatelstwo polskie
- obywatelstwo unijne
- obywatelstwo a narodowość
- społeczeństwo obywatelskie
- obywatelskie nieposłuszeństwo

2. Proces wyborczy

- relacje władza-obywatel
- formy sprawowania władzy przez obywateli
- rola wyborów we współczesnej demokracji
- prawo wyborcze
- cenzus wyborczy
- przymiotniki wyborcze
- charakterystyka wyborów w Polsce
- referendum ogólnokrajowe i lokalne

3. Życie publiczne

- życie publiczne
- inicjatywa obywatelska
- petycja, skarga i list otwarty
- manifestacje, demonstracje i pikiety
- strajki

4. Jak załatwić sprawę w urzędzie?

- administracja publiczna i jej struktura
- administracja rządowa

- administracja samorządowa
- kompetencje urzędów w Polsce
- podstawowe dokumenty współczesnego obywatela (dowód osobisty, paszport, prawo jazdy)
- zasady rejestracji pojazdu

5. Informacja publiczna i e-urząd

- informacja publiczna i jej charakterystyka
- sposoby udostępniania informacji publicznej
- prawa obywatela wobec urzędu
- skuteczne załatwianie sprawy
- odwołanie od decyzji
- Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej .

Dział II. PRAWO

1. Prawo i jego funkcje

- pojęcie i funkcje prawa
- charakter i rodzaje norm społecznych
- norma prawna a przepis prawny
- prawo naturalne i pozytywne
- praworządność
- rodziny prawa
- cechy systemu prawnego
- zasady prawa
- kultura prawna i postawy obywateli wobec prawa

2. Źródła i obszary prawa

- źródła prawa
- źródła poznania prawa
- hierarchia aktów prawnych w Polsce
- prawo wspólnotowe jako źródło prawa w Polsce

- podział prawa

3. Gałęzie prawa wewnętrznego

- gałęzie polskiego prawa wewnętrznego
- prawo karne i jego zasady
- prawo cywilne
- prawo administracyjne
- inne ważniejsze gałęzie prawa w Polsce i ich cechy charakterystyczne.

4. Władza sądowa w Polsce

- charakterystyka władzy sądowej
- dwuinstancyjność sądownictwa
- struktura władzy sądowej w Polsce
- Krajowa Rada Sądownictwa
- Sąd Najwyższy
- sądy powszechne
- sędziowie sądów powszechnych
- ławnicy
- sądy administracyjne i wojskowe
- Trybunał Konstytucyjny
- Trybunał Stanu

5. Postępowanie sądowe

- postępowanie sądowe
- sprawy cywilne
- sprawy karne
- sprawy administracyjne
- proces cywilny
- pozew w procesie cywilnym
- proces karny

- zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa
- sądy polubowne

6. Organy ścigania

- prokuratura i jej struktury
- zadania prokuratury
- Krajowa Rada Prokuratury
- policja – struktura i zadania
- działalność i uprawnienia policji
- zadania innych służb mundurowych
- dzielnicowy
- prokuratura i policja w postępowaniu karnym
- formy postępowania przygotowawczego
- Interpol

7. Nieletni wobec prawa

- przestępczość nieletnich
- odpowiedzialność prawna nieletnich
- sądy rodzinne
- środki stosowane przez sądy rodzinne wobec nieletnich
- przepisy prawne dotyczące sprzedaży narkotyków i alkoholu nieletnim oraz palenia w miejscach publicznych
- konsekwencje zażywania alkoholu i narkotyków oraz palenia papierosów
- proces resocjalizacji